

Svar på skriftligt spörsmål om Veikkaus avsikter att avlägsna 3 000 decentraliserade spelautomater

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 214/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Vilhelm Junnila /saf m.fl.:

Har man vid minskningen av antalet decentraliserade spelautomater beaktat den betydelse som automaterna har som inkomstkälla för små affärer, kiosker och servicestationer samt automaternas inverkan på små byars och tätorters funktion som sociala mötesplatser, och hur tänker regeringen kompensera inkomstförlusterna?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I enlighet med regeringsprogrammet ska skadeverkningarna av penningspel bekämpas effektivt. De skadeverkningar som penningautomater (nedan spelautomater) orsakar kan förebyggas och reduceras på många sätt. I den reviderade lotterilagen, som godkändes tidigare i år, föreskrivs om obligatorisk identifiering för spel på alla decentraliserade penningautomater från och med 2022. Veikkaus Ab kan redan innan lagändringarna träder i kraft utrusta decentraliserade penningautomater med programvaror och tillbehör som möjliggör spelande med identifiering. I och med den obligatoriska identifieringen kan spelarna ges effektiva verktyg för att hantera sitt spelande också på spelautomater. I det första skedet ges spelarna bland annat möjlighet att förhindra spelande i alla decentraliserade spelautomater.

Enligt ett principbeslut från Veikkaus Ab:s styrelse kommer man att tidigarelägga identifieringen i samband med spel på decentraliserade spelautomater så att identifieringen inleds 2020 i en pilotfas och att alla decentraliserade automater vid ingången av 2021 kommer omfattas av den obligatoriska identifieringen. Principbeslutet är en del av ett mer omfattande åtgärdsprogram för ansvarsfullt spelande. Syftet med programmet är att minska de skador som penningspelsutbudet i Finland ger anledning till.

Obligatorisk identifiering i decentraliserade spelautomater bedöms reducera spelandet på spelautomaterna avsevärt. I förarbetena till lotterilagen bedöms revideringen minska Veikkaus Ab:s intäkter och lotteriskatteintäkterna med 100–150 miljoner euro årligen, beroende på den helhetslösning som tas i bruk för spelhanteringen.

Ett ansvarsfullt utbud av spel och föränderlig efterfrågan förutsätter kritisk granskning också av ett distributionsnät av nuvarande storlek för spelautomater. Enligt det principbeslut som Veikkaus Ab:s styrelse fattat minskas det totala antalet decentraliserade spelautomater med 3 500 till omkring 15 000 automater senast vid utgången av 2020.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 214/2019 rd

Det maximala antalet decentraliserade spelautomater fastställs i statsrådets förordning till 18 600 automater. Inom ramen för detta maxantal kan Veikkaus Ab placera spelautomaterna på ett samhälleligt godtagbart sätt och framför allt med beaktande av konkurrensrättsliga synpunkter. Utgående från dessa grundprinciper har Veikkaus Ab utarbetat ett dokument med kriterier för inrättande av försäljningsställen. Dessa kriterier ingår i den helhet som ombudsmannaavtalet och dess bilagor bildar. Veikkaus kriterier för försäljningsställena innebär krav vid beviljandet av ombudsmannarättigheter och på spelutbudet på försäljningsstället, bland annat det maximala antalet spelautomater.

Veikkaus Ab behandlar alla ombud och företag som vill bli ombud jämlikt i sina placeringsbeslut, oberoende av bland annat geografisk position. Kundernas beteende när de utråder sina ärenden och ärendenas naturliga förlopp är utgångspunkter för placeringen av Veikkaus spelautomater. Den regionala fördelningen av spelautomaterna avgörs i hög grad av var affärerna, köpcentrumen och de övriga affärslokalerna ligger. Dessutom inverkar bland annat butikernas och försäljningsställets eftersträvarade kundantal samt deras kundstruktur, öppettider och försäljningsytor på besluten. Också affärslokalerna ska vara sådana att övervakning av spelautomaterna kan ordnas effektivt. Placeringen av spelautomaterna följer i huvudsak befolkningsfördelningen, men på det lokala planet är variationen betydande på grund av den typiska koncentrationen av affärer och affärslokaler. Inga socioekonomiska eller övriga demografiska faktorer styr eller förklarar placeringen av försäljningsställen eller spelautomater i olika områden.

Strukturomvandlingen i affärsbranschen och det ändrade kundbeteendet har också lett till att tjänster koncentreras i vissa områden. Nedgången i det totala antalet affärer, restauranger och andra butiker har också visat sig tydligt i antalet Veikkaus-försäljningsställen. När det kommer till spelautomater har antalet ombuds-försäljningsställen minskat med omkring 20 procent, eller 1 500 försäljningsställen, sedan 2010. På grund av strukturomvandlingen finns det i vissa områden klart färre affärspunkter som uppfyller kriterierna på försäljningsställen än tidigare.

Planeringsarbetet för verkställande av Veikkaus Ab:s styrelses principiella riktlinjer har inletts. En kontrollerad minskning av nätverket kräver nyanserad granskning av alternativen. Minskningen av antalet spelautomater är avsedd att inledas genast vid ingången av nästa år, när de exaktare planerna blivit färdiga.

Det är välkänt att Veikkaus Ab:s spel för många ombud är en viktig produktgrupp och tilläggs-service såväl i fråga om inkomstbildningen som när det gäller kundserviceperspektivet. Det är också känt att produktgruppens betydelse är särskilt påtaglig för mindre försäljningsställen. Vid planeringen av minskningen är strävan därför att i mån av möjlighet beakta konsekvenserna av det minskade antalet spelautomater för olika typer av försäljningsställen, med målet att bevara ett omfattande distributionsnät. Vid placeringen av spelautomater iakttas även i fortsättningen jämlika och nationellt enhetliga kriterier. Genomförandet av riktlinjerna kan därför ha konsekvenser för placering av spelautomater också i mindre försäljningsställen och på mindre orter. Även i fortsättningen krävs att penningsspelsverksamheten enbart är en del av ombudets kundinriktade affärsverksamhet och att affärsverksamheten ska vara lönsam även utan penningsspel.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 214/2019 rd

Helsingfors den 5 november 2019

Kommun- och ägarstyrningsminister Sirpa Paatero